

Antroposofische
Verdiepingsdag
voor School-vAK
studenten onder
leiding van Julian
Nelissen (school-
leider Kairos Tiener
college Amsterdam)
aan de Stichtse
Vrijeschool in Zeist

School-vAK

In 2018 zag de School voor Antroposofische Kinderopvang (School-vAK) het levenslicht: een opleidingsinstituut dat werkgevers in de antroposofische kinderopvang in staat stelt om zelf Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerkers op te leiden volgens antroposofische visie. Vijf jaar later viert de School-vAK, waar inmiddels honderd studenten hun MBO 4-diploma en Antroposofisch Certificaat behaalden, haar eerste lustrum.

Roel Notten

Vanuit de Vereniging Antroposofische Kinderopvang (VAK) kwam in 2018 de dringende vraag om meer Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerkers op te leiden volgens antroposofische visie. Mirte van Zundert en Wido Jonges, eigenaar van respectievelijk de antroposofische kinderopvangorganisaties De Geheime Tuin in Midden-Nederland en De Vlinderboom in Noord-Holland, voegden de daad bij het woord, stonden op en spraken zich openlijk uit: “Dan gaan wij de school bouwen die onze ambities mogelijk maakt.”

Leerwerktrajecten met werkgevers

En zo geschiedde. Samen met onderwijsmanager Frank Sengers richtten zij een driekoppig School-vAK Bestuur op. In ROC Midden Nederland werd een opleidingspartner gevonden met wie een BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) opleiding werd opgetuigd tot Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Antroposofische Kinderopvang. Hierin werken studenten minimaal 16 uur per week bij een antroposofische kinderopvang (dagopvang of BSO), krijgen zij één dag per week les bij de School-

vAK in Utrecht en ontvangen studenten na afloop van de opleiding een maatschappelijk erkend MBO 4-diploma én het Antroposofisch Certificaat, gebaseerd op de normen van IASWECE (internationale Steiner-organisatie).

Brug antroposofie en regulier

“We hebben met de School-vAK vanaf de eerste dag een brug willen slaan tussen de reguliere kinderopvang en de antroposofische benaderingswijze,” zegt Mirte van Zundert (41) die naast initiatiefnemer en bestuurder tevens als docent en trainer actief is voor de School-vAK. “Als pedagogisch kindprofessionals hebben wij ons namelijk te verhouden tot de wet- en regelgeving vanuit de rijksoverheid. Tegelijk staan wij voor de antro-

den waarom je dingen doet zoals je ze doet in de Waldorf-pedagogiek.”

Antroposofische Verdiepingsdagen

Kenmerkend voor de School-vAK-opleidingen zijn de antroposofische verdiepingsdagen die acht keer per schooljaar plaatsvinden. Voor Smit vormden deze verdiepingsdagen de kers op de taart: “Van de verdiepingsdagen heb ik het meest genoten. Een van de mooiste verdiepingsdagen vond ik de dag over Euritmie met Jiri Brummans met piano en harp-begeleiding. Euritmie was geheel nieuw voor mij en dan op die dag deze bewegingsvorm te ervaren met Jiri die zo’n enthousiasme voor zijn vak had, daar werd ik zelf enthousiast van.” Als studieloopbaanbegeleider bij MBO Utrecht

ambitie om zich verder te ontwikkelen en meldde zij zich aan voor de BBL-opleiding Onderwijsassistent Vrijeschool (MBO 4) die de School-vAK inmiddels ook aanbiedt. Op de vraag waarom ze destijds voor een BBL-opleiding aan de School-vAK koos en nu jaren later wederom bij de School-vAK studeert, is ze helder: “Door de opleiding ben ik me er veel meer van bewust waarom ik de dingen doe zoals ik ze doe. Daarnaast komt er veel creativiteit naar voren in de opleiding; van bewegingsspelletjes tot zingen tot euritmie. Omdat ik meer een persoon van het doen dan van het denken ben, past dit heel goed bij mij.”

Meer aandacht voor kinderen

De Kok herkent een duidelijke ontwik-

viert vijfjarig bestaan

posofische visie en passen wij deze visie toe op de reguliere uitgangspunten in de kinderopvang.”

Nieuwe opleidingspartner

In de zomer van 2023 koos de School-vAK in MBO Utrecht voor een nieuwe MBO-opleidingspartner. Marieke Smit (50) is werkzaam bij MBO Utrecht en loopbaanbegeleider van de School-vAK-studenten die afgelopen zomer startten met hun opleiding. Zelf behoorde ze tot de eerste School-vAK opleidingsgroep die in februari 2020 hun MBO 4-diploma en Antroposofisch Certificaat behaalden. Ze blikt positief terug op die tijd: “Ik koos destijds voor de School-vAK, omdat ik meer verdieping wilde krijgen in de antroposofie. En om meer bewust te wor-

wil Smit de School-vAK-studenten vooral voorleven hoe je met warmte en enthousiasme je vak als kindprofessional kan uitoefenen. En ze wil de studenten leren met een open hart en *open mind* te werken met kinderen: “Ik stimuleer een student om zelf na te denken over wat zijn of haar pedagogische visie is. En hoe je je hierbij kan laten inspireren door allerlei pedagogen uit verleden en heden.”

Bewustzijn toegenomen

Een van de studenten die Marieke Smit begeleidt, is Marloes de Kok (30). De Kok behoorde tot dezelfde opleidingsgroep als Smit en studeerde in februari 2020 af als Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Antroposofische Kinderopvang. In september 2023 voelde zij de

keling van zichzelf in de begeleiding van kinderen op de werkvloer: “Ik werk duidelijk met meer aandacht naar de kinde-

ren toe dan ik voorheen deed. Heel concreet betekent dat dat ik de kinderen bewust vertel wat ik ga doen. Door te zeggen 'Ik ga je optillen' of 'Ik ga een slabbetje bij je omdoen' weet het kind waar het aan toe is en wat er komen gaat. Ook kan ik beter aan ouders uitleggen waarom we dingen doen volgens de antroposofie, over het slapen, wat bij binnenkomst of ophalen belangrijk is. Ik sta dankzij de opleiding duidelijk steviger in mijn schoenen."

Inspirerende opleiding

Marloes de Kok koos voor de BBL-opleiding Onderwijsassistent Vrijeschool, omdat ze de ambitie heeft om later kleuterjuf te worden: "Ik wil als

Onderwijsassistent Vrijeschool ervaring opdoen. Ik werk nu zeven jaar in de kinderopvang en merk dat ik toe ben aan een volgende stap in mijn loopbaan. De School-vAK voelt voor mij inmiddels als vertrouwd terrein; ik weet wat ik krijg en waar ik aan toe ben. De verdiepingsdagen vind ik heel interessant. Het is al met al een heel inspirerende opleiding. Ik zou andere belangstellenden zeker aanmoedigen om ook voor deze opleiding te kiezen." ■

"De verdiepingsdagen vind ik heel interessant. Het is al met al een heel inspirerende opleiding."

De School-vAK is opgericht in 2018. Via leerwerktrajecten leidt School-vAK, samen met werkgevers in de Antroposofische Kinderopvang en Vrijescholen, studenten op volgens de antroposofische visie. Hiertoe biedt de School-vAK twee maatschappelijk erkende opleidingen aan: de 2-jarige BBL-opleidingen Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker Antroposofische Kinderopvang (MBO 4) en Onderwijsassistent Vrijeschool (MBO

4). Dit doet de School-vAK samen met opleidingspartner MBO Utrecht. Studenten gaan voor minimaal 16 uur per week via een leerarbeidsovereenkomst aan het werk bij de Antroposofische Kinderopvang (dagopvang en/of BSO) of op een Vrijeschool. Daarnaast volgen studenten op woensdag les bij de School-vAK en MBO Utrecht. Studenten behalen na twee jaar een MBO 4-diploma en het Antroposofisch Certificaat, gebaseerd op de normen van IASWECE, de internationale Steiner-organisatie. Inmiddels behaalden reeds zo'n 100 studenten hun MBO 4-diploma en het Antroposofisch Certificaat aan de School-vAK. Kenmerkend voor het School-vAK curriculum zijn de zestien Antroposofische Verdiepingsdagen die studenten tijdens hun opleiding doorleven. Hierin staan verdiepende lezingen, zang, euritmie en creativiteit met de handen centraal. De verdiepingsdagen in november en maart worden tevens opengesteld voor het werkveld antroposofische kinderopvang en Vrijescholen. Naast de MBO 4-opleidingen biedt de School-vAK losse opleidingsmodulen aan voor werkgevers. Dit zijn veelal

incompany trajecten die op maat worden verzorgd. Voorbeelden van modules die worden aangeboden:

- Werken met Baby's – Antroposofische Kinderopvang (FCB erkend)
- Werken met Peuters
- De Antroposofische BSO
- Voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)
- Muziek in de Antroposofische Kinderopvang
- Management in de antroposofische kinderopvang (voor leidinggevend)
- Pedagogisch Coach Kinderopvang (FCB erkend) – verwacht in 2024

Opleidingsmanager van de School-vAK is Roel Notten (43). Hij is verantwoordelijk voor het werven van BBL-leerwerkplekken bij werkgevers, het werven van studenten, het plaatsen van docenten en trainers voor het verzorgen van het lesaanbod, de organisatie, communicatie, financiële zaken en administratie rond het opleidingsaanbod. ■

Roel Notten (Opleidingsmanager School-vAK)
T: +31 6 34 83 63 86
E: info@school-vak.nl
I: www.school-vak.nl

